

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Vergadering van 26/06/2001

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de ondertiteling voor doven en slechthorenden bij de VRT

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de ondertiteling voor doven en slechthorenden bij de VRT.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in 1999 hebben we unaniem een resolutie goedgekeurd over de problematiek van personen met een auditieve handicap. Daarin is de thematiek globaal aangekaart, nadat in de commissies verschillende specifieke aspecten aan de orde zijn gesteld. Een van de bepalingen betrof de ondertiteling van de VRT.

De beheersovereenkomst met de VRT is in deze commissie besproken. Ik heb die bespreking niet kunnen bijwonen, maar heb wel de overeenkomst en het verslag van de bespreking erop nagelezen. Ik vond in de overeenkomst niets specifiek over deze doelgroep. Daarom wens ik het thema hier nog eens aan te kaarten.

Een volledige ondertiteling van alle Nederlandstalige programma's is misschien niet onmiddellijk realiseerbaar, maar er zou een inspanning geleverd moeten worden om ten minste de nieuwsuitzendingen en 50 percent van de programma's te ondertitelen. Eén op zeven televisiekijkers heeft te kampen met slechthorendheid. De groep van slechthorenden in Vlaanderen is immers veel groter dan de groep van doven. De groep slechthorenden neemt bovendien almaar toe. Ook het oudere publiek, dat veel tv kijkt, voelt die nood bijzonder sterk aan.

Gisteren had ik een gesprek met een leerkracht uit het buitengewoon onderwijs. Zij klaagde het probleem aan van de ondertiteling van films. Ze zou bijvoorbeeld wel de film Daens aan haar leerlingen willen laten zien, maar ook zulke films zijn niet ondertiteld. Ik heb haar aanbevolen contact op te nemen met de heer Coninx, die zelf ook twee dove kinderen heeft.

Bent u zich bewust van dit probleem ? Het is bijzonder belangrijk voor bijna 14 percent van de kijkers, die zonder ondertiteling geen tv-programma's kunnen volgen.

Dit thema is niet in de bespreking van de beheersovereenkomst aan bod gekomen. Is in de huidige nieuwe beheersovereenkomst met de VRT overeengekomen het aantal televisieprogramma's met ondertiteling te verhogen ? Met welk percentage zou dat dan gebeuren ? Welke concrete afspraken hebt u zelf gemaakt met de VRT ? Zult u een stappenplan uitwerken ? Ik veronderstel dat er sinds de resolutie van twee jaar geleden toch enige vooruitgang is geboekt.

Het heeft uiteraard ook financiële implicaties, en het is gekoppeld aan een technologische evolutie. Door gebruik te maken van professionele systemen voor ondertiteling, met onder meer spraaktechnologie, zal dat probleem binnen tien of vijftien jaar misschien vanzelf

opgelost raken. Welk bedrag was in de vorige beheersovereenkomst met de VRT ingeschreven voor ondertiteling van televisieprogramma's ? En in de huidige beheersovereenkomst ?

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Een nieuwe paragraaf die in de beheersovereenkomst is ingevoerd, handelt over de taak die de VRT heeft inzake het minderhedenbeleid en gelijkekansenbeleid van de Vlaamse overheid. Voorheen werd die enkel in culturele termen geformuleerd. Ik vind dit een belangrijke 'kapstok' om die problematiek een plaats te geven en de VRT als openbare omroep een rol te geven in het lenigen van de noden van doven en slechthorenden en ook van allochtonen, gehandicapten, enzovoort. Dit was een belangrijke toevoeging aan de vorige beheersovereenkomst.

De voorzitter : Ik stel vast dat er zeer veel programma's ondertiteld zijn, maar ik weet niet hoeveel.

Mevrouw Veerle Heeren : Op dit moment is dat 30 percent.

De voorzitter : De belangrijke programma's kunnen worden gevolgd maar misschien kan het nog beter.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik kan mevrouw Heeren geruststellen en bevestigen dat de Federatie van Vlaamse Doven en Slechthorenden wel gehoor vindt bij mijn kabinet. We hebben hen al ontvangen en we voeren dienaangaande een uitvoerige briefwisseling.

Deze problematiek is zeer ernstig en verdient alle aandacht. We zijn het aan onszelf als Vlaamse Gemeenschap verplicht om voor deze groep van mensen te doen wat binnen onze mogelijkheden ligt, om dit belangrijk medium voor hen open te stellen en toegankelijk te maken. Het spreekt voor zich dat weten wat er wordt gezegd de essentie is van omroepen. De doelgroep waarover we het hebben, omvat minstens 300.000 doven en slechthorenden. We hebben daarbij waarschijnlijk de groep van slechthorenden nog onderschat.

We zijn op de hoogte van de resolutie die het Vlaams Parlement in 1999 goedkeurde en waarbij op bladzijde vier, punt vijf wordt verwezen naar televisie en de VRT. Naar aanleiding van een aantal dossiers heeft de Vlaamse regering daarover al verschillende keren gepraat, onder meer tijdens de recente discussie over de uitbreiding van de lestijden voor leraars in het onderricht voor doven. We moeten in Vlaanderen niet blozen, we mogen trots zijn.

De VRT ondertitelde in 1999 ongeveer 35 percent van haar programma's en werkt constant aan een uitbreiding van haar aanbod. De vraag om extra middelen is zonder voorwerp. De VRT krijgt een dotatie van 9.251 miljard frank. Ik zal niet zeggen waarvoor ze hoeveel miljoenen moeten gebruiken. Dat is niet de opdracht van een beheersovereenkomst. Dit is voor ons een belangrijk punt en we hebben het ter sprake gebracht tijdens de onderhandelingen. Het zit vervat onder de noemer 'aandacht voor een specifiek beleid voor minderheden'. We hebben zelfs gezegd dat er moet worden gerapporteerd over welke stappen men heeft gezet en welke initiatieven men heeft genomen, zodat we dit permanent kunnen opvolgen.

In de eerste beheersovereenkomst van de VRT werd daarnaar niet specifiek verwezen, maar het werd als een aandachtspunt door de toenmalige minister meegegeven. Op dit terrein heeft de VRT haar aanbod gedurende de eerste beheersperiode uitgebreid met de ondertiteling van journaals, weerbericht, sportreportages, fictie zoals 'Thuis' en bepaalde documentaires zoals 'Histories'.

Het exploitatiebudget voor 2001 bedraagt ongeveer 30 miljoen frank. De titelredactie van de VRT teletekst bestaat vandaag uit 13 medewerkers of 11 fulltime equivalenten. De VRT-televisie ondertitelt nu al de nieuwsuitzendingen van 18, 19 en 20 uur, en het uitgebreid weerbericht. Sinds vorig jaar zijn de technische mogelijkheden van de ondertiteling sterk toegenomen. Men heeft daarin geïnvesteerd en een professioneel ondertitelsysteem in gebruik genomen nadat de studiedienst, met specialisten van drie universiteiten, in het voorjaar een diepgaand kwaliteitsonderzoek had uitgevoerd. Men maakte daarvan gebruik om op basis van een bevraging van de doelgroep de presentatie en de stijl van de ondertitels te verbeteren, wat de kwaliteit van de ondertiteling sterk heeft verhoogt. Dit werd door de doelgroep zeer positief onthaald. Men wilde immers maximaal inspelen op de behoeften en wensen van een gevarieerde doelgroep, zoals doven, slechthorenden, oralisten, dove kinderen, gebarentaalgebruikers, enzovoort.

Het resultaat is een verbeterde huisstijl, vastgelegd in een nieuw stijlboek, dankzij de nieuwe technische middelen. Sinds dit voorjaar gebruikt men spraakherkenning voor de ondertiteling van sommige rechtstreekse programma's. Zo kan men meer en meer belangrijke sportreportages, zoals wiel- en voetbalwedstrijden, ondertitelen. Men gebruikt spraakherkenning om die op gang te brengen. Binnen afzienbare tijd kan dit tot een aanzienlijke kwaliteitsverhoging leiden, ook voor de journaals. De VRT behoort daarmee tot het beperkte kranjsje van omroepen in Europa dat daarin het voortouw heeft genomen en scoort hiermee vrij hoog. Ik ben het ermee eens dat het nog beter kan en dat er bijkomende inspanningen moeten worden geleverd. Ik zal erop toezien dat de VRT de inspanningen blijft leveren die nodig zijn om het aanbod aan ondertitelde programma's gestaag te kunnen uitbreiden.

We zullen ook gebruikmaken van ons nieuw onderzoeks- en ontwikkelingsforum, de e-VRT, om te bekijken in welke mate we bijkomend en sneller nieuwe technieken en technologieën kunnen aanwenden om deze 35 procent zo snel mogelijk substantieel op te trekken. Ik beloof u dat we daarvoor geen tien jaar nodig zullen hebben.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik dank de minister voor zijn uitgebreide antwoord. Ik ben blij dat er blijkbaar een evaluatie komt van het respectieve artikel van de beheersovereenkomst. Ik ben tevreden dat het destijds unaniem goedgekeurde voorstel van resolutie de aanzet is geweest om op diverse beleidsdomeinen, onder meer dat van de media, een kentering teweeg te brengen. Ik hoop in elk geval dat het percentage binnen enkele jaren gevoelig zal zijn opgetrokken en dat we kunnen worden geholpen door de nieuwe technologie van de spraakherkenning.

De voorzitter : Het incident is gesloten.